

Postoje českých občanů k minulosti

Technické parametry

<i>Výzkum:</i>	<i>Naše společnost 2003</i>
<i>Otázky:</i>	<i>OV.65</i>
<i>Termín terénního šetření:</i>	<i>1. – 8. 12. 2003</i>
<i>Počet respondentů:</i>	<i>1 049</i>
<i>Reprezentativita:</i>	<i>obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
<i>Výběr respondentů:</i>	<i>kvótní výběr</i>
<i>Zveřejněno dne:</i>	<i>21. ledna 2004</i>
<i>Autorka výzkumu:</i>	<i>Martina Klicperová – Baker, Ph.D.¹</i>
<i>Zpracovala:</i>	<i>Naděžda Horáková</i>

V prosinci 2003 zařadilo Centrum pro výzkum veřejného mínění do svého výzkumu také rozsáhlou baterii psychologických otázek. Občané ČR starší 15 let v ní vyjadřovali mimo jiné své postoje k vlastní minulosti.

Tabulka 1: Vztah respondentů k vlastní minulosti ²

	Rozhodně souhlasí	Spíše souhlasí	Ani souhlas, ani nesouhlas	Spíše nesouhlasí	Rozhodně nesouhlasí	+/-
Pohledy, zvuky a vůně důvěrně známé z dětství ve mně často vyvolávají spoustu nádherných vzpomínek.	33	42	16	8	1	75/9
Zvážím-li svou minulost, vybavuje se mi mnohem víc dobrého než toho špatného.	22	47	21	7	2	69/9
Mám rád rodinné tradice a pravidelně opakované rituály.	29	40	18	10	3	69/13
Přál bych si, aby bylo možné napravit chyby, které jsem udělal v minulosti.	21	40	23	12	3	61/15
Snadno mi mysl zaplaví vzpomínky na šťastné chvíle.	16	40	30	11	2	56/13
Často myslím na to, co jsem měl v životě udělat jinak.	18	36	21	19	5	54/24
Dnešní život je příliš složitý, dal bych přednost jednoduššímu životu, jako byl dříve.	17	30	21	21	8	47/29

¹ Autorka výzkumu Martina Klicperová – Baker, Ph.D. působí v Psychologickém ústavu AV ČR a na Political Science Department San Diego State University.

² Otázka: „Řekněte mi prosím, nakolik souhlasíte s následujícími výroky.“

V minulosti jsem si prožil svůj díl příkoří.	17	27	24	21	10	44/31
Moc rád vzpomínám na svou minulost.	14	29	31	20	5	43/25
Mám rád povídání o tom, jaké to bylo za „starých dobrých časů“.	15	28	26	20	10	43/30
Často se přistihnu, že prostě „vypnu“ pozornost, když někdo z rodiny mluví o tom, jak se věci měly dříve.	10	31	30	21	6	41/27
S nostalgií vzpomínám na své dětství (jako by se mi po dětství stýskalo).	13	28	30	21	7	41/28
Myslím na příležitosti, o které jsem v životě přišel.	9	28	25	27	9	37/36
I když se zrovna těším z přítomnosti, nutí mne to srovnávat s podobnými zážitky z minulosti.	5	25	28	31	10	30/41
V myslí se mi opakují staré bolestné prožitky.	7	21	21	34	17	28/51
Je pro mne těžké zapomenout na nepříjemnosti z mého mládí.	5	20	26	36	13	25/49
Minulost je spojena s příliš mnoha nepříjemnými vzpomínkami, na které raději nemyslím.	5	18	25	36	16	23/52
Myslívám na ošklivé věci, které se mi přihodily v minulosti.	4	17	20	39	19	21/58

Poznámka: Dopočet do 100% tvoří odpověď „nevím“.

Celkově můžeme konstatovat, že svoji minulost, a zejména pak dětství, má většina dotázaných spojenou s pozitivními emocemi, přičemž zde neexistují významnější rozdíly mezi jednotlivými věkovými skupinami respondentů. Tři čtvrtiny všech dotázaných připustily, že pohledy, zvuky a vůně známé z dětství v nich často vyvolají krásné vzpomínky a 7 z 10 obyvatel naší země si při pohledu zpět vybavuje mnohem více dobrého než toho špatného. Naopak nepříjemné zážitky a vzpomínky si většina dotázaných nepřipouští. Nadpoloviční většina respondentů vyjádřila nesouhlas s tvrzeními, že se jim v myslí často opakují staré bolestné prožitky, že minulost je spojena s příliš mnoha nepříjemnými vzpomínkami i s výrokem, že často myslívají na ošklivé věci, které se jim přihodily v minulosti.

Podle výsledků našeho šetření by si nadpoloviční většina respondentů přála vrátit se do minulosti a změnit některé své skutky. 54 % obyvatel naší země připustilo, že často myslí na to, co měli v minulosti udělat jinak, a 61 % dotázaných by si přálo napravit chyby, které v minulosti udělali.

Kladný vztah má většina Čechů (69 %) k rodinným tradicím a pravidelně opakovaným rituálům. Rodinné tradice mají v oblibě především důchodci, lidé starší 60 let, ženy a respondenti římskokatolického náboženského vyznání. Nesouhlas s předloženým výrokem naopak relativně častěji vyjadřovali muži, lidé ve věku od 15 do 29 let, studenti, lidé svobodní, bez náboženského vyznání a voliči ODS.